

Telegraful Român

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.

Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Cum va fi administrată Bucovina

«Monitorul Oficial» publică următorul decret asupra unirii Bucovinei:

FERDINAND I.

Prin grația lui Dumnezeu și voiața națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate. Asupra raportului președintelui consiliului Nostru de miniștri sub Nr. 2211 din 1918.

Luând act de hotărârea unanimă a congresului general al Bucovinei din Cernăuț dela 15 Noembrie 1918.

Am decretat și decretăm:

Art. I.—Bucovina, în cuprinsul granițelor sale istorice, este și rămâne deapărare unită cu Regatul României.

Art. II.— Președintele consiliului Nostru de miniștri este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 18 Decembrie 1918.

FERDINAND.

Decretul-lege asupra organizării și administrării Bucovinei are următorul cuprins:

În Bucovina rămân în vigoare legile și ordonanțele de până acum. Legile esențiale nu vor putea fi modificate decât pe cale legislativă; întrucât însă vor fi necesare schimbări ce ar rezulta din faptul unirii cu Regatul României, ele vor putea urma prin decret-lege. Ordonanțele în vigoare vor putea fi schimbate de ministrul delegat al guvernului la Cernăuț, care are și dreptul de a da ordonanțe privitoare la administrația Bucovinei în cadrul legilor în vigoare.

Pe lângă Bucovina vor intra în consiliul de miniștri doi miniștri fără portofoliu.

Unul dintre acești miniștri, ca delegat al guvernului pentru administrația Bucovinei, își va avea reședința la Cernăuț, iar al doilea la București. Hotărârile consiliului de miniștri privitoare la Bucovina se vor lua cerându-se avizul ministrului delegat al guvernului la Cernăuț.

Pentru trebuințele Bucovinei afară de cele ale administrațiilor rezervate autorităților centrale, se va alcătui un buget, care după aprobarea consiliului de miniștri va trece sub administrația ministrului delegat la Cernăuț.

Pe lângă ministrul delegat al guvernului la Cernăuț, se va numi un secretar general, care să împiedice sau absența ministrului, va gira afacerile în numele acestuia.

Pentru administrația Bucovinei se institue, sub conducerea și organizarea ministrului delegat al guvernului la Cernăuț, un serviciu administrativ, cuprinzând următoarele secretariate de serviciu, și anume pentru:

1. Interne, 2. Justiție, 3. Finanțe, 4. Instrucția publică, 5. Culte, 6. Lucrări publice, 7. Industrie, comerț și îngrijirea socială, 8. Agricultură, domeni și alimentare, 9. Salubritate publică. În fruntea fiecărui secretariat de serviciu se va numi un secretar-șef.

Afacerile străine, armata, siguranța generală a statului, căile ferate, poșta, telegraful, telefonul, circulația financiară, vămile, împrumuturile publice în Bucovina vor fi administrate de către administrațiile centrale de resort din București. Primele numiri ale funcționarilor dela poșta, telegraf, telefon și căile ferate se vor face în înțelegere cu ministrul delegat al guvernului la Cernăuț. Privitor la serviciul siguranței publice în Bucovina, jandarmăria și poliția vor sta la dispoziția ministrului delegat al guvernului la Cernăuț. Ca parte militară jandarmăria rămâne sub ordinul ministrului de război. Cu ocazia reorganizării jandarmăriei în Bucovina, recrutarea jandarmilor, numirea ofițerilor și gradelor inferioare, se va face în înțelegere cu ministrul delegat al guvernului la Cernăuț.

Publicările oficiale privitoare la Bucovina se vor face prin Monitorul Oficial.

Toți funcționarii din Bucovina, afară de cei cari depind de administrațiile centrale de resort din București, vor fi propuși de către ministrul delegat al guvernului la Cernăuț și vor fi întăriți după gradul lor prin decret regal, sau decizie ministerială.

Cladirea justiției românești

Trăim în zodia organizărilor de tot felul. În împărțita muncii democratice. Pătruns de convingerea că felul de a munci în duh democratic e singurul îndreptățit și chezașul cel mai puternic al deplinei reușite, ministrul nostru de justiție *Dr. Aurel Lazar* a făcut un pas foarte cuminte când s'a hotărât să convoace pe toți juriștii din Sibiu și jur la o sfătuiră prietenească pentru a afla îndrumările sănătoase în scopul organizării justiției românești.

Și juriștii noștri tineri și bătrâni i-au înțeles intențiile bune și s'au prezentat în număr complet. Conferința aceasta, care se poate considera ca pregătirea marelui congres al juriștilor români de pretutindena, s'a ținut Duminecă a fost săptămâna.

Multumind pentru afluența numeroasă, ministrul justiției conturiază în următoarele programul său de muncă:

Am dus luptă seculară să ni se recunoască romanitatea noastră. Baza lucrului noastre politice, — cetatea aspirațiilor noastre naționale, a fost conștiința faptului, că suntem străne-poții Romanilor.

În momentul când am ajuns în situația mult dorită, să putem munci pentru plămădirea, organizarea statului nou român: noi, muncitorii iustitiei, să nu uităm că strămoșii noștri, romanii, au fost întemeietorii judisprudenței și lăsamântul lor juridic și azi este tesaurul omenirii, principiile lor fundamentale supuse unei evoluții firești, în mare parte și azi nerăsturnabilă și chiar aplicate. Ne așteaptă un teren de muncă vast și vrednic de cele mai nobile ambițiuni. Ne întâmpină însă și greutăți enorme.

Sufletul românesc pe terenul juridic n'a avut puțință să se desvolte independent și să se afirme. Simțul lui de drept era încătușat, nu s'a putut manifesta în legislațiunea țării; codificările nu reprezintă și individualitatea etnică, concepția juridică a poporului românesc.

A scoate la iveală mărgelile juridice din adâncimea sufletului poporului românesc, a dovedi descendența română și pe terenul iurisprudenței, apoi a aduce concepțiile lui juridice în congruență cu evoluția modernă democratică, a alcătui dreptul nou roman, dreptul românesc, folosindu-ne de rezultatele mari ale principiiilor socialismului deja cristalizate: iată un ideal juridic al viitorului!

A creă justiția democratică și cinstită, — a realiza idea mare a *nemijlocității*, — a înlesni procedura pentru cei săraci, — a împiedeca despozierea materială a celui judecat, a asigura liniște sufletescă tuturor, cari cer leuire, ori așteaptă decusul sorții lor, convingși că în localitățile justiției numai, — și numai dreptatea stăpânește!

A asigura independența materială și morală a judecătorului, — a tuturor amployaților dela justiție, — promovând astfel nivelul intelectual, — și potențând ambițiunea și puterea de muncă! Scavul judecătorului să fie tronul dreptății.

Apoi a creă un viitor mai bun, pentru corpul advocației român. A potența puterea lui morală, — a ridică nivelul lui intelectual, — ca astfel realizându-se unirea faptică, — în România Mare advocatul nostru să ajungă de element conducător.

În fine, — a creă limba juridică românească, și cultura juridică, — ca corpul judiciar și advocația să intre cu arcanul jurisprudenței în România Mare.

Iată în liniamente prea generale programul.

Programul acesta liberal, democratic și drept a fost primit cu mare însulețire din partea iuristilor români. Trecându-se la discuțiune au luat hotărâri cu privire la:

a) formula de jurămint pentru slujitorii dreptului românesc;

b) referitoare la crearea de limbă judiciară românească și a culturii juridice românești;

c) cu privire la procedura civilă și criminală care trebuie necondiționat simplificată. În viitor vor împărți dreptatea numai trei feluri de judecătoria: 1. Judecătoria de ocol. 2. Tribunalul și 3. Curtea de casație;

d) cu privire la scoaterea administrației din domeniul iustitiei.

Manifestul sașilor

Hotărârea dela Mediaș. — Alipire la regatul României. — Poporul sășesc membru al imperiului român

După exemplul dat de sașii buccureșteni, s'au rostit acum și sașii ardeleni în noua situație, în care ne găsim.

Reprezentanții autorizați ai poporului sășesc, intrunindu-se la Mediaș în 8 Ianuarie n. 1919, au hotărât ca de-acia încolo «poporul sășesc să se considere pe sine ca membru al imperiului român».

Fiii și fiicele acestui sărgincios popor înțețază astăzi de a mai fi cetățeni ungari; ei sânt cetățeni ai statului român.

Ear statul român, fără doar și poate, le va acorda toată ocrotirea, de care danșii se fac și vor face vrednici.

Manifestul, în traducere, este următorul:

Cătră poporul nostru!

Comitetul central sășesc completat, în unire cu statul național german-sășesc pentru Ardeal, ca reprezentanți chemați ai poporului sășesc ardelen, au adus în 8 Ianuarie 1919 la Mediaș următoarea hotărâre unanimă:

Evenimentele mondiale au creiat fapte nouă în teritorul, unde poporul sașilor ardeleni și-a întemeiat lăcașul înainte de aceasta cu aproape 800 de ani. Regele Ferdinand al României, în decretul său din 27 Decembrie 1918, vesteste că a luat stăpânirea asupra acestui teritor. Poporul cel mai numeros al Ardealului și al părților mărginașe ale Ungariei a declarat, în adunarea sa națională dela Alba-Iulia, alipirea la Românie. Prin unirea cu România a Ardealului și a părților din Ungaria locuite de români, se înființează un teritor, a cărui înghetare se întemează pe raporturile etnografice.

În fața acestor fapte și în convingerea, că aici este vorba de îndeplinirea unui proces istoric, poporul sășesc din Ardeal, pe baza dreptului de liberă dispunere de sineși, proclamă alipirea sa la regatul României, și trimite poporului român salutări frățesti și felicitări călduroase la realizarea idealelor sale naționale.

Poporul sășesc al Ardealului prin aceasta ține seamă nu numai de desvolțarea istorică, ci și de drepturile inerente ale poporului român de a se uni și a forma stat, și își exprimă speranța cu încredere, că poporul ro-

mân și statul român, căruia poporul sășesc îi aduce deosebită sa moștenire din timpuri vechi, îl va întâmpina pe acesta cu sentimente de bunăvoință și dreptate. Poporul sășesc, care în curs de veacuri a avut administrație proprie constituțională, ce i-a fost lăsată pe nedrept și împotriva asigurării solemne și legale, nădăjduite mai departe, că nu i se va face cu neputință să se afirme și să se desvolteze totdeauna ca o unitate națională și politică conștientă de sine, presupunând, că noul stat îi va oferi și da bucuros tot ce aparține condițiilor sale de viață.

Garantați adunării naționale o află în hotărârile adunării naționale române dela Alba-Iulia, unde s'a enunțat, că fiecare popor are să fie condus, înfruntat, administrat, judecat în limba sa și prin ființă sa, iar în legislația și în guvernul său, aibă reprezentanții potiviți, cari să-și asigure autonomia bicească și școlară, și în general să chezuască o luare în seamă dreaptă și binevoitoare a tuturor drepturilor liberale, naționale, politice, economice și culturale ale popoarelor, va să zică și ale poporului nostru.

Poporul sășesc aprobă mai departe hotărârile adunării naționale dela Alba-Iulia, prin care la congresul de pace are să se asigure dreptatea și libertatea de-oprivă pentru națiunile mari și mici, și vede în aceasta o garanție durabilă pentru pacea popoarelor.

Sperază-ză dorește, ca și ceilalți locuitori germani din noul stat să se alature la procedura sa și își exprime nădejdea că drepturile ce i se cuvin, se vor recunoaște și pentru ceilalți germani, și că legătura politică și ca popor a tuturor germanilor în noul stat va fi recunoscută.

În deplină conștientă a importanței hotărârii sale, poporul sășesc se consideră pe sine de azi înainte ca membru al imperiului român, fiii și fiicele sale ca cetățeni ai acestui stat.

Poporul nostru roagă pe Dumnezeu, ca pasul plin de răspundere, pe care s'a simțit dator să-l facă, să-l îndrepteze spre bine și să-l împărfășească de binecuvântarea Sa.

Medias, 8 Ianuarie 1919.

Adunarea națională sășescă.

Marele general țer Berthelot la Săliște

— Raport special —

Cea mai marează și mai înălțătoare zi cea a avut-o frunța comună Săliște în viața ei de până acum, e ziua de 20 Decembrie st. v. 1918. Se împărfășește o mare și pasătoasă înălțătoare și deosebită armată franceză, Berthelot, vine s'o vadă.

Deși numai e'o zi înainte a fost înconștințată, s'a făcut tot ce s'a putut într'un răstimp atât de scurt, ca să fie în întâmpinăt cu cinstea și mărirea ce i se cuvine. Prin telefon se vestese comuna din jur, spre a lua și ele parte, și tot ce au mai frumos la această mare sărbătoare.

Deși în miez de iarnă, vremea e senină și călduroasă de primăvară. Razele soarelui se scaldau vesele în mândrul și pitorescul port național, în care, ca în ziua cea mare a Paștilor, era îmbracă și împodobită toată suta.

În spre seară, când pregătirile urmau cu zor și sărguință, într'un convoi împunător, cu fanfare și călări în frunte, cu fanfale steaguri naționale, urmași de un și întreg de căruțe, șosec sădraveni și mândri polenari, în străvâltul lor port în călcii mari cu fundul lat și în toboare simple, cu țări cusută pe ele. Ca un procesioniu al zilei de mare, se întinde o horă și-o seamă de jocuri naționale, care înflăcărează pe toți.

Sosirea înalului oaspe se aștepta pe ora 9 dimineață. Abia se luminase bine de ziua, și o mișcare neobișnuită pe toate stră-

zile. Frumosa Săliște strălucise în pozoaba steagurilor franceze și române. Fiecare casă e arborată. Îndesebi piața e un decor. Balcoanele caselor, ferestrelor, toate împodobite cu covoraș și țesături naționale. Preste toate se ridică poarta de triumf și tribunele împodobite în fel mihesit cu ramuri de brad și o mulțime de steaguri. Copiii de școală și tineretul toți cu steagule în mână.

În fața tribunei ce aștepta sosirea mirelui și a suitei sale, pe o altă tribună sta gata de primire importantor cor al Săliștei.

Frumoasele și dragălește coriste, îmbrăcate în costume curat sășenești, cu pahioale, pieptare și cojoace de vînd, coriști cu labere și călcii, purtând toți și toate corăzede naționale, în felul cum erau chitite și aşezate înfașeșeu un tablou fermecător.

Nu se lasă mai jos nici comuna învecinate. Imbrăcați frumos, cu steaguri, table cu inscripție comunei și «Vive la France», «Vive le grand general Berthelot», și ceterași în frunte vin cu sutele din toate părțile. Din sus coboară Găleşul și Tilișca cu un drăguț mănunchi de domoșoare în frunte, gătit frumos, Kotli și Jina. Din jos: Valea, Sibiul, Cacova, Orăștul și Gurarășul, iar din mijloc, de preste drum Săcelul, Magul și Aciulul. Nu știa în ce parte să privești. Emulau comuna, având fiecare ceva deosebit, caracteristic locului.

În vre-o zece automobile, e'o punctualitate militară, a cea anunțată, șosec *marele general Berthelot* și suita sa, generalul *Mosiu*, cu generalii *Paulescu* și *Boieru*, cu vrednici căpetoi ai neamului, miniștrii noștri: *Maniu*, *Căcea Pop*, *Golds*, *Vaida* și alii distinși bărbați, înafți oțieri francezi și români.

În cuvinte alese, îl binevețează dl Dr. *Nicolae Comșa*. În numele Săliștei și al comunei din Margine li mulțumește pentru cinstea ce ni-a făcut, ostendind în mijlocul nostru și înfrățirea popoarelor și stima poporului român pentru Franța, recunoștință liberă, ce în primul rând are s'o mulțamească vitejile franceze.

Cuvintele rostite le talmăcește în franțozeste simpaticul căpitan *Rosetti*. Generalul *Berthelot*, mulțumește pentru călduroasa primire, exprimă nădejdea, că idealul națiunii române se va îndeplini întru toate.

Puteferul cor, sub conducerea neobositului dirigent învătător *Miha*, cântă cântările: «Bine ați venit!» și «Trompetele răsună».

Învățul protopop, părîmle *Lupuș* rostesc în limba latină, o vorbire cu miez. Arată legătura și înfrățirea popoarelor în tine, iubire poporului francez, față de poporul român, pe care l-a sprințit în totdeauna în aspirațiunile sale, și care, și de astăzi își pune toată nădejdea, ca va stăru, ca *România mare* să fie pe vecie una și nedespărțită.

De încheiere, din hărnicia femeii române îl predă un sculel, o perinută cusută tot în motive românești, o țolcă frumoasă, mai multe servetele țesute. Însoțite de două ploște pline, caracteristice locului.

Cu ochii lucind în lacrimi și de mângâiere, frapat de atâta dragoste, generalul *Berthelot* mulțumește părîmle protopop pentru cuvintele frumoase, femeilor române pentru lucrurile alese cu atâta pricepere. Mulțumește dirigenții de cor, frumosoșter coriste, cari știu să cânte atât de fermecător.

Corul mai cântă «Astăzi fraților români» și «S'en'tourer vitejii din război».

E rândul jocurilor. Fecere comuna își joacă jocurile locale. E admirată învătăria săliștenilor, de căsători și bătuța, jucate de flăcăii de pe sat. Mai pe urmă, printru o horă mare se ținesc toate jocurile înt' anu. Tineri și bătrâni se prind cu țolin țon. Joacă și generalul *Mosiu* împreună cu ceilalți oțieri. Se pogoră și mândrul general *Berthelot* să admire pe voinzii polenari, cărora le întinde mâna și stă de vorbă cu ei, spundându-le că și el e fiu de țărân. Turoșora le surăde și prin mișcatal călduros al mîinii și dragostea și simpatia, până ce frumosoșteră *Victoria Bratu* din Tilișca îl răpește în horă și pe fainicul general francez, care în mi de aplauze și urale învâre pe isteța domoșoră.

De încheiere, în cântec de fanfără, în rânduri de câte patru, defilează rând pe rând toate comuna în frunte cu poroții lor. Cel ce au fost în apropierea generalului spun că s'a exprimat: «*Acesta a fost o defilare, ce rar se poate vedea!*»

Defilanții desprânzării se în două, compon un lung cordon, prin mijlocul căruia, după o petrecere de o oră și jumătate, în

mil de urale, stădin în picior, cu chipul în mână mulțumind tuturor, trece în desprânzire, cu pas înlocul automobilului, ce purta pe marele oaspe împreună cu cei șase ofițeri francezi, de la Marsilzei, lași. În acordurile ultime ale Marsilzei, cântă de corul Săliștei, care a prostat în fruntea cordonului, tot mai mult și mai mult ce îndepărtăteza ilustrul general.

Măreșă sărbure, cu mulțimea nenumărată, că cantele și jocurile desprine în falfătul drapelului și în prezența mândrilor generali și celor mai ales frumosoșter al neamului, ni-lăsat impresia, că a fost ace vis, o povăște țesută din Fel'frumoși și mândre Coșănițene.

Cronicar.

Reformă agrară în România

și *Basarabia*. În Monitorul Oficial de Sămbătă a apărut decretul-lege, care cuprinde modalitățile de *expropriere* în chipul regal și în *Basarabia*. Se expropriază în cuprinsul reformei agricole din România: terenurile cultivate ale domeniului Coroanei, Cassei rurale, instituțiilor publice și private, ale supșilor străini, precum și două milioane de hectare din pământul cultivabil al tuturor proprietăților particulare. Se mai aplică și proprietățile de proprietate particulară pământurile trebuincioase la islazi.

În *Basarabia* se expropriază: pământurile Coroanei, ale statului, băncilor țărănești, mănăstirilor din străinate, (măndșilor locale și bisericilor li se lasă o anumită întință cultivare, fereste, ale supșilor străini, precum și un milion de hectare din pământul particularilor.

Subsolul rămâne proprietatea statului.

Concertul meseriașilor

Îndelecnirile culturale, muzicele după o viață sultelească mai frumoasă, mai largă mai semină o desfășurare meseriașilor români în concertul organizat către locul care-l așteaptă în viața noastră de muncă. Peste zi la muncă aspră la muncă fără răpaos, iar seara desprețitor de oboselă cântă cu sete să-și farmece inima cu frumosoșterle cântărilor și muzicilor, ca ceteri la cercul meseriașilor întemeiat de înflăcărat și bunul muncă care a fost asessorul *Nicolae Cristea*. Da, reunimna meseriașilor astăzi sub conducerea neobositului președinte *V. Tordășanu* prin îndelecnirile de folclor care cultivă fereste sufletul de muncitorului de venimul curenților primedioase naționale și antireligioase. Îl păstrează nestribit și necerit pentruca mâne în lumina de înviorătoare l'bertate a României Mari să-și poată scoate la iveală tot aurul strămoșilor purtat în sânge.

Dim căndă în seara sunimuna dă în fața obștei probe despre progresul ce le realizează sub raport artistic literar. Sunt concertele și seratele artistice. Ele probează că ce se poate ajunge prin sine însuși.

A doua zi de Crăciun s'a dat în sala cea mare că *Unicum* primul concert după 4 ani și jumătate de răstău, în seraturile înăbușătoare. Sala aceasta a îmbrăcat din nou haina frumosoșter, nelnetrecutor țăsatur românesti, iar scena podoba flămurilor istorice ale reuniunii soldaților.

Treptele l' urci șișuri de români și româncuțe aproape țot îmbrăcați în pitorescul costum românesc. Sala se umple în congrad, doar atâta că în fața ei se congrad o armată românească, și de petrecere românească. Viața românească îmgeruște cu putere pretundinea. Și tocmai de aceea mulți nemăi căpătând biete s'au întors mănhiți către casă.

În loșt apare împunătoare persoana a birutorului în luște crăncene, a generalului *Mosiu*, însoțit de generalul *Dabija*, colonelul *Neagușcu*, colonelul *Daniță Pap* și alii ofițeri frunțași ai armatei române. Amemena și nelnfrântul lupător în ale politicei naționale, asprul ministru de războiu *Dr. St. C. Pop* înse și se parte la bucuriile meseriașilor români. Vine împreună cu familia. De față și iscusitul ministru de organizație *Dr. I. Sacu*, ministru chestunilor sociale, *Fleuer* și alte multe persoane însemnate din viața noastră publică.

Corul mixt instruat de măestru *zurav I. Stancu* cântă frumos și surprinzător de corect «*Annul regis*», «*Rămân sănătoși*», «*Intimă*» și «*Trecuți valea*». Damele sunt toate îmbrăcate în costume săliștenești. *Stefan Moga* cântă cu sentiment romanța «*Un chip tăiat de dată*» și declamă a rînduște poezi *«HAI să țare om din țamaș»* cu mulț reglaturilor *Victor Vlad Delavrancea*. Tenoristul meseriaș *N. Ișan* delectăza publicul cu două cuplete, iar absolventul de teologie *Silvia Mlea* își arată vocea voluminoasă de bariton plăcut în cântecule:

«Pe sub flori mă legănaș», «Bagă Doamne luna n' nor» de T. Bredeanu și «Cântec de N. Brătianu. Acompaniarea la pian a executat-o cu multă gîngărie și artă vesita pianistă *Ana O. Dr. Delcu n. Bardos*. Cu multă fineță cântă și corul damei cîntărea «Cu respect vă salutăm». Toți și toate au fost din belșug răsplătite cu ovatiuni frenetice.

Punctul culminant după părerea noastră l-a format odată *Închinarea noastră români* preclărită lui domn *V. Alexandru* de tipograf poet *E. Măgănia* și declamată cu pricepere și simțire bogată de doamna *Măgănia*. Poezia care a stîrmit o furnuță de aplauze și ovatiuni la adresa viteazului izbăvitor al Ardealului, general *Mosiu*, e următoarea:

Închinare ostașilor români

— Preclărită domn *V. Alexandru* —

Brași ostași ai fărî mele,

Însemnați cu stea în frunte,

Dragii mei vitanți de câmpuri,

Dragii mei șoimani de munte

Am cântat în tinerețe

Strămăsoasă vitejie,

Vitejie fără seamă

Pe cel timp de grea urgie,

Ce la vechiul nostru nume

Au adaus un renume,

Dus pe Dunăre în Mare

Și din Mare dus în lume.

Vin acum la rîndul vostru,

Să văduc o închinare,

Vin cu inima crescută

Și cu sufletul mai tare,

Ca eroi de mari legende,

Vin să vă privesc în față,

Vol nepășători de moarte,

Desprețitorii de viață,

Ce-ați probat cu-avântul vostru

Lumei peș în mirare,

Că din vultur, vultur naște,

Din stejar, stejar răsare.

Dela dom pân' la opincă,

Duși de-o soartă norocoasă,

Vați legat în logodire

Cu izbănda glorioasă.

Și-ați făcut ca să pricepem

Pe ce recitului măi răsună

Măsurându-vă de-o seamă

Cu-a strămoșilor nălțime,

Și-arădat, precum prin noui

Mândrul soare se arată,

Cine-am fost odinioară,

Cine iar vom fi odată.

«Bine țării vecori de oaste,

Domnul săstă să vă ajute

Voi ce ați luptat ca lei

În tranșee și în război,

La Orăș și Dragoslave

Corul Neamțului hain,

Opăcind înaintarea

Trufașului Falkenhain,

Mai apoi în lupte grele

La Otuz și Mărășești

Învingind, și peș fugă

Oștile împărătești.

O, viteji de vitei vechi!

Auzți în depărtare

Acu' vucet fărî mare!

Se răsună ca o mare?

Sunt bățiile de inimă

Alc'e întregu-i neam al nostru,

Ce adună și și noaptea

Dorul lin cu dorul vostru,

Sunt vărșările de lacrimi

Pentru acei care se sînge,

Sunt urările voioase

Pentru-ară căre înving!

O Români, în fața voastră,

Colo' n' faină, ce a zare

Vedeți voi o rază vie

Care 'nec întec răsare,

Sirăbătând prin umbra deasă

De lungi secolii adunată?

E volost fapt de viață

Un fapt dorit, mult văzută,

E lumina revierii,

E luceafărul sperăzii,

E Ardealul ce-și serbează

Ziua slăntă a liberării.

Dragii mei! Din focul luptei

Oțelii când vetei întoarcă,

La cămin, unde Românie

Așteptând suspină, toată,

Tot poporul: rudă, frate, sor,

Mună și păre,

Ca în a Domnii cu rîni și sare

Ver țesii vouă înaintă;

Căci din voi fiștețeară

Poartă n' frunte o cunună

Și de gloria de astăzi,

Și de gloria străbună.

Pas dar, pas tot înaint!

Timpul vechi d' n' nou zorește

Villorul Român

Data mîgur, reîncofeste,
O copii de voi sunt mîndru
Azi în România mare
Voi ce-ai reputat izbînda
Unui neam, în așteptare.
Umbră lui Mihai Viteazul,
Azi plutește peste voi,
Bravi ostași ce-aveți în frunte
Un viteaz ca și Moșoiu.
Să trăiți copii cu toții, —
De-acum pot să mor ferice,
Astăzi lumca vă cintește,
Român zice, vîntezec. E. M.

După concert a urmat dansul vesel și animat, la care în hîra mare a intrat însuși vestitul general zdrobitor de dusmani. Domnișoara C. Pop, ca și sădevărită a unei miniaturi democratice, a dansat cu chipșii lui ministrului, o frumoasă însemnare a înfrîngerii noastre depline.

Partea leului pentru succesul acestei frumoase seară de Crăciun revine prezidențialei V. Tordășanu, viceprezidențialei C. Popoșca, C. Pop, ca și sădevărită a unei miniaturi democratice, a dansat cu chipșii lui ministrului, o frumoasă însemnare a înfrîngerii noastre depline.

Alegerile din Anglia.

Guvernul lui Lloyd George a obținut, în alegerile generale engleze, o mare majoritate față de partidele aflate la parlamentul. Dintre 107 membri din camera comunelor, guvernul are 477. Candidații socialiștilor, cunoscuți ca pacifiști în vreme războiului, au căzut în numeroase locuri, fără ca guvernul să fi făcut presiune (ca în alte țări) asupra alegătorilor.

Alegerile din Anglia arată, că Germania va trebui să susopre urmările războiului, pe care l-a provocat și l-a pierdut.

Dela noi

Marele Stat național din Sibiu a luat deciziunea, ca dela 15 Ianuarie 1919 să fie desființate toate gardetele naționale din Ardeal (române, săsești și ungurești) urmînd a fi înlocuite de către corpurile de jandmerie.

Se lucrează cu multă asiduitate la organizarea jandmeriei ardelenice. Fiecăruj jandarm i s'a fixat o soldă fixă anual. Organizatorul jandmeriei românești din Ardeal este generalul de divizie Boeriu.

Jandarmii români și sași cari făceau parte din jandmeria ungurească, au decedat, înforcându-se la vatră.

Bineventura fraților din Făgăraș din partea părintelui protopop N. Borzea

Mult așteptate și mult dorite D-nale Comandant al Armatei române! Intre noi bine ai venit!

Intre aceste momente mari — sufletul românesc este cuprins de noianul bucuriei ce nu se poate exprima îndestul în cuvinte — lacrimile ne rouează fața de bucurie și vocea ne tremură de emoțiunea momentului — când ne exprimăm «intre noi bine și venit!»

Am eșit cu semnul bucuriei cu tricolorul — care până acum a fost încătușat, ca și noi cei în purtăm — și a propozii bisericilor sfinte ortodoxe — române aceste scumpe odore, la ieri am fînt, ca la lumina ochilor și vom ține până la moarte.

Am eșit în numele sfatului orașene Făgăraș — aceasta vece reședință a lui Radu Negru — pe care ne-am păstrat-o și Vo redăm în dragă inimă în stăpînire, și s'a retras nec-munți din fața pretențiilor asurpătoare de neam și fide străbună — ca să revină astăzi prin D-Voastră spre a-și relua moștenirea — și a curăț grădina de spini și țara de chin, cum zice poetul. Așa de mult m-am așteptat fraților — ca să dăgnați cu cuceritori, și ca eliberatori ai veciului moșteniri rămase poporului Român, dela Traian, Radu Negru și Mihaii Viteazul.

Cu grele suferințe am păstiat această moștenire în decursul veacurilor deardând și deși am ajuns a fi numiți misera plebs contribuînd glabelă adstrictă — credința nu am părăsit-o niciodată — credința

Acea este și a doua întărire a neamului în legea românească — praporul cel sfânt al bisericilor române ortodoxe răsarîntea — care cu toate persecuțiunile

catolice a mai rămas 75%, în acest fînt. I închinăm înaintea idealului românesc și cerem vindecarea noilor acestei biserici — din cari și astăzi sîngerăuza — pentru nedreptățile strigătoare la ceriu — cănd generalul austriac Bucov cu tunul și spînzurătoarea a răpit românii răsarîntii din acest oraș biserica zidită de Constantin Brăncoveanu, pe care românii răsarîntii și acum o reclează. Biserica română ortodoxă cu proleții săi răbînduri, a păstrat în credințioși și simțul național neatinat ca și vestaliile focul oliv — așa că e ad simlîmțiu național a străduțit ca soarele în adunarea memorabilă dela 1 Decembrie 1918 din Alba-Iulia, în care s'a decis unirea tuturor Românilor.

Sub aceste impresii de mare bucurie, vă zicem un bine și fratilor curie, Vă trăiască Maestrate, Să trăiască Regina României Maie! Să trăiască armata română!

Aclamări nesfârșite, după care coloaneli Opreșcu răspunde fiind răi de multelor ori adică trăiască!

După aceasta s'a luat un prînz comun în restaurantul din piața, unde s'a înțut mai toate toaste și fiindu-se cu bucurie și-a luat adio continuîndu-și drumul spre Petroșeni.

Se schimbă vremurile...

Ziarele germane au publicat un protest a lor 29 poezii germani, în care își revelează indignarea morală față de măsurile oprimate ale antantei și fac apel la conștiința tuturor popoarelor antante să nu se lase înfrîngătorii lor și fixeze condițiunile de pace viitoare pentru conștiința morală a omenirii. Indecsoși protestează împotriva rectificării granițelor etnice, pretinse de popoarele subjugate până ieri de germani.

Cînd protestul stîl nedumerit și involuntar își răsare întrebare, unde au fost până azi acești cavaleri ai sentimentului moral? Unde au fost cînd armatele lui Mackensen călcău în piciorare fără milă atatea neamuri mici. Unde au fost cînd se recitau grametele Rusiei și ale României și cînd se fereca pragralii înbușătorii pentru neamul nostru. Pentru ce n'au avut atunci nici un cuvînt de protestare. Poate pentrucă jafurile din Olenia și Muntenia le mulțumeau treburile de bucatări. Egoismul acesta material i-a îndemnat să scrie poezii de îmbarbătare a bestiei din om. Și pionierii aceștia n'au avut cuvînt de protestare nici atunci cînd armatele lor în retragere distrugau în mod barbar tot ce truda omenescă a ridicat și clădit în mil de ani. Și pentru că protestează acum. De frica răsplătirii dreptei.

Morală filosofică e îngropată în cărțile creștine necerencescută, iar în viața practică morală din Torquato lui Goethe: Ce-mi place e bun și frumos; ce-nu-mi convine e urât și rău.

A V I Z

Din ordinul Consiliului dirigent, Resorțului agriculturii și comerțului, avîzim pe toți șefii de gări, ofițere administrative și comandanți de gară, să orșă trezere de mîrșuri peste granițele teritoriilor stațiunii de Români, pentru care nu s'a dat permise speciale din partea Resorțului, este interzisă și trebuie împedecată. Contravențiunii vor fi pedepșiți și mîrșurile li se vor confiscă.

De asemenea toți șefii de gări sînt avizati, că toate mîrșurile învagațene, ce se află prin gări sau depuse prin magazenele gărilor etc. care sînt fără stăpîni și asupra cărora proprietarii nu a luat sau nu poate lua dispozițiunile de transportare, precum și mîrșurile, a căror transportare este oprită, — să le conscrie de urgență și prin un conspect să le anunțe la Rezorțul agriculturii și comerțului, făcînd propunere pentru modalitatea de păstrare (în magazinarul) acestor mîrșuri. — Tînera de licență pentru asistat de mîrșuri se poate face numai cu permisa Resorțului.

Sibiu, 28 Decembrie v. 1918 (10 Ianuarie n. 1919).

Prezidiul Consiliului național român din orașul și comitatul Sibiu.

Știrile zilei

Parastas pentru ostașii români căzuți în război. În amintirea eroilor noștri, odîna sufletelor eroilor români, căzuți sau răniți de moarte în luptele din jurul Sibului în toamna a. 1918 și înmormîntării în cimenterul militar din loc, va se ține Duminică în 30 Dec. v. un parastas solemn. — Căteodala din loc la ora 10 a. m. imediat după Liturgie. — După parastas la 11 ore a. m. publicul și reprezentanții armatei române și ai Departamentului de război vor merge în procesiune la cimenterul militar de lângă școala de băieți, unde se va face înscunarea mormînturilor celor căzuți pentru realizarea idealului național. În cursul procesiunii se vor naște clopotele la toate bisericile din loc, fără deosebire de confesiune.

Spania și războiul. Reprezentantul Spaniei la Madrid, principele Rainbor, a părăsit Madridul. Astfel Spania trece pe legăturile diplomatice cu Germania... la spartul țărului.

Atenat nereușit. Din Praga se vestește un atentat nereușit asupra persoanei prim-ministrului che Kramar. În urma acestui atentat, s'au produs mari demonstrații împotriva bolșevicilor, pe cari mulțimea din Praga vîo cu tot prețul săltaoce în cap.

Cehii meru înaintea. În 10 Ianuar a intrat trupele cehoslovace la Sob și Nagy-maros în comitatul Pesta, la o depărtare de 40 kilometri de Budapesta. Comandantul acestor trupe a declarat, că în timp de două săptămîni se va fi ce intrarea în capitala ungurească. Guvernul de acolo, e de prevăzut, va vorbi eerul de... «linia demarcatoională».

În Gărbolii. Ni se scrie: O sfântă dălorie și-au împlinit în zilele acestea femeile române din Gărbolii (Târnava-mare) cînd la îndemnul doamnei pretese Eugenia Stancu s'a inițiat o colecție, care a dat ca rezultat peste o mie coroane. Din această sumă s'a procurat dela Librăria arhidiecezană din Sibiu tin mîndru steag tricolor. Știrile și-au făcut prin paraul Tom Slavașca ca din cauza unei înfîniri a roștii o vorbire potrivită zilelor mari ce treăște astăzi națunea române. Poporul adunat a izbucnit în strigăte: Trăiască România-Mare, Trăiască regele nostru Ferdinand I, Trăiască regina noastră Maria și toată casa domnitoare! După sfîntre steagul s'a arborat pe turnul bisericii. — În ziua de 27 Dec. cînd a trecut prin Agărbolii o ceată de ostașii români dînt' un regiment de artilerie, i s'a făcut o însușită primire.

Întararea lui Mackensen. Francozii au internat pe generalul Mackensen deocădă la Ujftuk, în comitatul Bac-Bodrog, de unde va fi dus în Franța.

Executarea lui Brusilov. Din Petersburg se anunță, că generalul Brusilov, în urma holării sovietului, a fost împușcat.

D'ale bolșevicilor. Int' un hotel din Budapesta au fost arestați cățiva bolșevici ruși. La porunca subcolonelului Vyx, bolșevicii escortați de soldații francezi au fost dați afară peste graniță.

Aviz. Anunțăm că domnul avocat Dr. Zoltar Mantz, după un mîndru de 3 ani și-a redeschis cancelaria advocațională în cetatea lui Mihai Viteazul, în Alba-Iulia. Dorim să-i meargă toate în plin.

Înșlătire. Dela direcția gimnazială superior din Năsăud; Prelegerele la însușirea noastră s'au revîncele în 21 Ianuarie s. n. 1919. Dr. Nicolae Dragan, profesor sist, dir. subst.

Mulțumită. Dl Valeriu Candrea, viceprezedențele scaunul orfanii din Deva, și soția Dora, în loc de cunună petitoare în cecugiu, au notat în urchi Panfilia Plăstare, un botezat în Mihăileni, au donat sfîntei biserici din loc suma de 50 coroane. Pentru nobila faptă exp'xm sîntere mulțumiri. M. hăleni, la 26/XII 1918. Miron Popovici, paroh ort. rom.

Amănarea mesei festive. Masa festivă, proiectată a se ține Duminică în 30 Dec. v. 1918 (12 Ian. n. 1919), se amînd, cum ni se comunică, pe Duminică următoare, în 6/19 Ian. 1919, cînd va fi și sf. serbătoare a Botezului Domnului. — Prenotri se primesc la casieria Asociațiunii până Miercuri, în 2/15 Ianuarie 1919.

Aviz. Primim următoarele: Aristotel dramatic, dl Nicolae Băla, va deschide în Sibiu un curs de artă dramatică. Prenotri se primesc la Librăria arhidiecezană.

Onoratului public i se aduce la cunoștință că petrecerea Reunirii femeilor române în Sibiu va fi în 31 Decembrie 1918 v. (13 Ian. 1919 n.) nu în 19 Ian., cum s'a tipărit din eroare pe invitări.

Comitetul aranjator.

Legatul Alexandru Chidu pentru apilor săraci cu daturi de Crăciun a cunoscut din Sibiu subterbul inferior aplicat la meseria este numele legatului Intemeciu cu 100 cor., de neconsolata mamă Maria Ișan și Vesteman în amintirea fiului său Alexandru Chidu, fost măcelar, decedat în urma suferințelor îndurate pe cîmpul de luptă. Legatul se atagă la Fondul Ion Vișa pentru daruri de Crăciun străicilor noștri și va spori din daruri benevole. Dat fiind, că pentru meseriași săraci din Sibiu, suburbii inferior, s'a întemeiat la 1917 legatul Elza Joandrea n. Joandrea, legatul A. Chidu este al 2-lea. Pentru primos exp'ziment sincere mulțumite: Vic. Tordășan, prezidiul Reunirii meseriașilor sibieni.

Pe seama dispensarului de tuberculoși. Dl comersant Iosif Jikell din Sibiu a dăruit însuși dispensarul suma de cînd sute coroane pentru combateret tuberculozei și s'apandă din cauza războiului, și pentru sprijinirea familiilor sărace ale soldaților noștri acasă. Exemplul generos al dăruitorului se recomandă spre urmare în cercuri cât mai largi, ca să putem veni în ajutorul celor lipsiți de alimente și îmbrăcăminte. Contribuțiile se adresează la Dr. Carl Ungar, Sibiu, Strada Schewis 2.

Conferență. Duminică în 12 Ian. n. 1919, la ora 5 d. a., se ține la Asociație conferența ce am anunț-o a diui colonel-veterinar Moga.

Teatre în Sibiu

Cinematograf Orașului. Frața Hermann. Directora: D-na M. Scholless.

Sambătă: Hotelul Farar, cazul mai nou al lui Phantomas, în 4 acte, istorie detectivă sensațională.

În pregătire: Prima dona sîmului, cu Asta Nielsen.

Început la ora 7 seara.

Direcția dorește onoratului public: An nou fericit!

Cinematograf Anplu. Strada Schewis. Directora: Dna Emil Toth.

An nou fericit dorește onoratului public: Direcțiunea.

Zilnic interesante reprezentații.

Început la ora 7 seara.

Dejun, prînz și cină

se poate căpăta în pensiunea cum deschisă a lui A. Oleksik, Sibiu, Strada Măcelarilor, 7—9. Preturi moderate și serviciu preventor. 300 3—3

Dumitru Lăpădat, president. Candid Popa, secretar.

* Toate ziarele românești sînt rugate a reproduce aceasta noă dispoziție.

